

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, A. Malîi, I. Muruianu)

DECIZIE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Turuta împotriva Internet Magazinului „Don Kihot” cu privire la constatarea încălcării drepturilor de autor, încasarea sumei compensatorii și obligarea publicării informației,

împotriva încheierilor din 23 ianuarie 2020 și din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 21 septembrie 2016 Eugeniu Turuta a depus cerere de chemare în judecată împotriva administrației internet-magazinului „Don Kihot” cu privire la constatarea încălcării drepturilor de autor, încasarea sumei compensatorii și obligarea publicării informației.

Prin hotărârea din 27 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Eugeniu Turuta a fost admisă parțial, a fost constatat încălcarea de către administrația internet-magazinului „Don Kihot” a drepturilor morale de autor (dreptul la nume) ale lui Eugeniu Turuta asupra operelor: 3500 микросхем усилителей мощности низкой частоты и их аналоги, Москва, ДМК-Пресс, 2005; 5000 современных микросхем УНЧ и их аналоги, СПб НИГ, 2008; Транзисторы. Справочник. Том 1. СПб. ПИТ. 2006; Транзисторы. Справочник. Том 2, СПб, НИТ. 2006; Зарубежные транзисторы. Справочник. Москва „Горячая линия Телеком”, 2002; a fost încasată din contul administrației internet-magazinului „Don Kihot” în beneficiul lui Eugeniu Turuta suma de 50000 de lei (a câte 10000 de lei pentru fiecare operă), cu titlu de compensație pentru încălcarea drepturilor morale de autor; a fost obligată administrația internet-magazinului „Don Kihot” să publice pe cheltuiala sa, pe site-ul său <http://www.bookdk.com>, prezenta hotărâre judecătorească pe o perioadă de 6 (șase) luni. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasată din contul administrației internet-magazinului „Don-Kihot” în beneficiul statului Republica Moldova suma de 1500 de lei, cu titlu de taxă de stat (f.d.107, vol. II).

La 12 iunie 2019, Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a declarat apel împotriva hotărârii din 27 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii (f.d.109-113, vol. II).

Prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, și a fost comunicat apelantului despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău, a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 1125 de lei și că i-a fost acordat termen până la 04 decembrie 2019 să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art.369 alin.(1) CPC (f.d.126-128, vol. II).

La 04 decembrie 2019, Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a depus cerere privind scutirea de la plata taxei de stat. La cererea de apel a fost anexat ordinul de încasare a numerarului nr. 01 din 04 decembrie 2019, ca dovadă de plată a taxei de stat în sumă de 75 de lei (f.d.135, vol.II).

Prin încheierea din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, privind scutirea de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs repetat cererii de apel depuse de Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, și i-a fost comunicat apelantului și reprezentantului său despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 1050 de lei până la data de 22 ianuarie 2020. În caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) CPC. A fost explicat părților că asupra chestiunii primirii sau restituirii cererii de apel, va decide un complet din 3 judecători, la data de 23 ianuarie 2020, fără citarea participanților la proces.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, din motivul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC și anume nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în termenul indicat de instanță.

Invocând ilegalitatea acestor încheieri, la 17 februarie 2020, Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, admiterea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, casarea încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei instanței de apel pentru judecarea apelului în fond.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierile instanței de apel, deoarece prin încheierile date i se îngrădește dreptul Internet Magazinului „Don Kihot” de acces liber la justiție.

A susținut că instanța de apel eronat prin încheierea sa din 05 decembrie 2019 a respins cererea apelantului privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, precum și întru evitarea îngrădirii accesului liber la justiție a apelantului/recurent, drept garantat de art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă.

A indicat că soluția instanței de apel din încheierea din 05 decembrie 2019 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6

&1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

În ce privește încheierea instanței de apel din 23 ianuarie 2020 de restituire a cererii de apel, este indisolubil legată de încheierea din 05 decembrie 2019 de a nu da curs cererii de apel. Respectiv, restituirea cererii de apel vine ca o sancțiune aplicată apelantului în cazul neîndeplinirii în interiorul termenului acordat, a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

Prin notificarea din 03 martie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia recursului pentru cunoștință. La 10 martie 2020 a Eugeniu Turuta a recepționat copia recursului, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.167, vol. II).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei nu rezultă că încheierea instanței de apel din 23 ianuarie 2020 a fost comunicată recurentului sau avocatului Valeriu Pelin.

Astfel, recursul declarat la 17 februarie 2019 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 12 iunie 2019 Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a declarat apel împotriva hotărârii din 27 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu a fost dat curs cererii de apel depuse de către Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a acordat apelantului termen până la 04 decembrie 2019 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat de către apelant în mărime de 1125 de lei în cancelaria Curții de Apel Chișinău (f.d. 127-128, vol. II).

Actele cauzei denotă faptul că încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată atât Internet Magazinului „Don Kihot”, cât și avocatului Valeriu Pelin la 14 noiembrie 2019, fapt confirmat prin avizele de recepție (f.d. 130, 131, vol. II).

La 04 decembrie 2019 Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a depus cerere, prin care a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat, anexând la cerere bonul de plată a taxei de stat în sumă de 75 de lei (f.d. 133-134, 135, vol. II).

Prin încheierea din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, repetat nu a fost dat curs cererii de apel depuse de către Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, comunicându-i apelantului și reprezentantului său despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 1050 de lei până la 22 ianuarie 2020, totodată le-a fost explicat dacă nu vor lichida în termenul acordat de instanță neajunsurile indicate de instanța de apel, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin. (1) CPC (f.d. 136-139, vol. II).

La 13 ianuarie 2020, atât Internet Magazinul „Don Kihot”, cât și avocatul Valeriu Pelin au recepționat încheierea instanței de apel din 05 decembrie 2019, fapt confirmat prin avizele de recepție (f.d. 141-142, vol. II).

Recurentul a criticat încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, indicând că aceasta a fost emisă pripit, ori în speță sunt temeuri de a scuti apelantul de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prin prisma normei de drept sus-citate rezultă că Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, are obligația de a expune în cererea de scutire de la plata taxei de stat circumstanțele actuale, care justifică solicitarea și să anexeze actele confirmative ale acestor circumstanțe.

La caz, apelantul Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a motivat cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat prin faptul că litigiul dat nu este un litigiu patrimonial, dar un litigiu de apărare a dreptului de autor, care este reglementat separat într-un capitol a Codului civil, și prin urmare taxa de stat la un litigiu nepatrimonial nu poate depăși suma de 100 de lei, iar la depunerea apelului suma de 75 de lei.

Colegiul menționează că apelantul Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, deși a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, nu a probat circumstanțele respective în confirmarea stării materiale precare, nu a demonstrat clar și cert imposibilitatea achitării taxei de stat, care nu este în mărime exagerat de mare, or, ultimul a susținut că litigiul dat nu este unul patrimonial și nu urmează să achite taxa de stat la depunerea cererii de apel.

În urma celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție opinează că recurentul prin argumentele prezentate nu a confirmat starea financiară precară, care ar servi drept temei pentru scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, iar soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat este corectă și în concordanță cu opinia Curții Europene a Drepturilor Omului, care în practica sa a menționat că la soluționarea

acestei chestiuni trebuie să fie elucidate nu doar capacitatea de a achita taxa de stat, dar și esența litigiului și circumstanțele specifice ale cauzei.

Instanța de apel reținând că în speță nu sunt temeiuri de scutire a apelantului de la plata taxei de stat, prin prisma art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă repetat nu a dat curs cererii de apel, acordând apelantului termen pînă la 22 ianuarie 2020 pentru lichidarea neajunsurilor prin depunerea în cancelaria Curții de Apel Chișinău a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1050 de lei. Încheierea nominalizată a fost recepționată atât de administrația Internet Magazinului „Don Kihot”, cât și de avocatul Valeriu Pelin, la data de 13 ianuarie 2020, fapt confirmat prin avizele de recepție (f.d.141, 142, vol. II).

Din materialele dosarului rezultă că în termenul acordat de instanța de apel administrația Internet Magazinului „Don Kihot” și nici avocatul său Valeriu Pelin nu au prezentat dovada achitării taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează faptul că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor judecătorești determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău la 23 ianuarie 2020 în temeiul art.369, alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă a restituit cererea de apel depusă de către Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin din motivul neexecutării indicațiilor instanței de apel și anume nu au prezentat în termenul stabilit prin încheierea din 05 decembrie 2019 a dovezii de plată a taxei de stat (f.d.145-154, vol. II).

Instanța de recurs atenționează că nedepunerea de către părțile în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurentului în anularea încheierii contestate, cât timp nu au indicat ce i-a împiedicat în termenul acordat să înlătore neajunsurile cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa faptul că recurentul, cunoscând despre încheierile instanței de apel din 24 octombrie 2019 și din 05 decembrie 2019, prin care nu s-a dat curs apelului și i s-a acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a actului de dispoziție al instanței de apel, care le-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă. Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor, despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând dovada de plată a taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Argumentul recurentului precum că litigiul este nepatrimonial și nu trebuie să achite taxa de stat la depunerea cererii de apel nu poate fi reținut, deoarece în conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) CPC sunt scutiți de taxa de stat pentru judecarea pricinilor civile reclamantii în acțiunile ce decurg din dreptul de autor și din drepturile conexe, din dreptul asupra invențiilor, desenelor și modelelor industriale, soiurilor de plante, topografiilor circuitelor integrate, precum și din alte drepturi asupra proprietății intelectuale.

Astfel, la caz Internet Magazinul „Don Kihot” are calitate de pârât, și prin urmare, instanța de apel corect a acordat termen recurentului/apelant să achite plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Ținând cont de cele relatate și având în vedere faptul că încheierile din 05 decembrie 2019 și din 23 ianuarie 2020 ale Curții de Apel Chișinău sunt legale și întemeiate, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierile instanței de apel.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Internet Magazinul „Don Kihot”, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin.

Se mențin încheierile din 23 ianuarie 2020 și din 05 decembrie 2019 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Turuta împotriva Internet Magazinului „Don Kihot” cu privire la constatarea încălcării drepturilor morale de autor, încasarea sumei compensatorii și obligarea publicării informației.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru